

โครงการประชุมวิชาการพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 6
เรื่อง การปฏิรูปการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อผลิตพยาบาลสำหรับระบบสุขภาพที่เปลี่ยนแปลง : ข้อเสนอเชิงนโยบาย
Transforming nursing education in a changing healthcare system : Policy recommendation
วันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2564 เวลา 08.30 – 16.30 น.
ในรูปแบบ Virtual Conference

---

1. ผู้รับผิดชอบ คณะกรรมการพยาบาลศาสตรศึกษาและเครือข่ายสถาบันการศึกษาพยาบาลแห่งชาติ
วาระ พ.ศ. 2561 - 2565

2. หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา ประกอบกับการเป็นประเทศไทย 4.0 ที่เน้นนวัตกรรมและการวิจัย จึงส่งผลต่อการปฏิรูป การอุดมศึกษา การพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง และสังคม การสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และความต้องการทางสุขภาพของประชาชน ระบบการศึกษา พยาบาลจึงต้องมีการปฏิรูปเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงข้างต้น โดยคาดหวังว่าบัณฑิตพยาบาลจะเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพและสังคม เพื่อให้ประชาชนและสังคมมีสุขภาพที่ดี

การเปลี่ยนแปลงของสังคม ระบบสุขภาพ ลักษณะประชากร ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุขแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ 2) บริการเป็นเลิศ 3) บุคลากรเป็นเลิศ และ 4) บริหารจัดการเป็นเลิศ ส่งผลกระทบต่อระบบบริการสุขภาพในอนาคต ประกอบกับการเกิด การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านระบบการให้บริการสุขภาพและความตระหนักรู้ของประชาชนในการดูแลสุขภาพเป็นอย่างมาก ซึ่งคาดการณ์ว่าสังคมจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ซึ่งจะเป็นสังคมปกติวิถีใหม่ (New normal)

การดูแลสุขภาพจะเป็นศูนย์กลางของความปกติใหม่ พื้นฐานที่เปลี่ยนแปลงมากที่สุดในภาคส่วนของสุขภาพคือ การเพิ่มความตระหนักในการดูแลสุขภาพมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของบริการสุขภาพที่เกิดขึ้นและไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป นโยบายด้านสุขภาพจะเน้นการสร้างเสริมสุขภาพให้เป็นรูปธรรม ประชาชนส่วนใหญ่จะตระหนักในการดูแลสุขภาพและสุขอนามัยทั้งของตนเองและของส่วนรวมมากขึ้น การพยาบาลจะเน้นที่การรักษาสุขภาพมากกว่าการดูแล ผู้ป่วยยามเจ็บป่วย การเปลี่ยนแปลงสู่สังคมสูงวัย จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ผู้ป่วยยังมีปัญหาสุขภาพเรื้อรังหลาย อย่างในคนคนเดียว จะมีการพัฒนาบริการสุขภาพในลักษณะใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับสุขภาพ ปัญหาของสังคม และบริบท ทางสุขภาพ การจัดการศึกษาพยาบาลจะรองรับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อย่างไร บัณฑิตจะปรับตัวและสร้างสรรค์ กิจกรรมการบริการพยาบาลใหม่ ๆ ที่จำเป็นได้อย่างไร

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาลในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีความยืดหยุ่น เพื่อสนองตอบ ความต้องการของผู้เรียน ซึ่งในอนาคตผู้เรียนจะไม่เพียงเป็นผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่จะเป็นผู้เรียนที่มีอายุมากขึ้น หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาอื่น ที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นพยาบาล ผู้ที่จะเข้าสู่หลักสูตรพยาบาลศาสตร- บัณฑิตจึงเป็นผู้เรียนที่มีอายุมากขึ้น แต่งานและมีครอบครัวแล้ว การเปลี่ยนแปลงลักษณะผู้เรียนจะส่งผลกระทบต่ออาจารย์ พยาบาลที่จะต้องตระหนักถึงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ชีวิตในรูปแบบหลากหลาย หลักสูตรอาจ มีระยะเวลาสั้นลง เป็นลักษณะชุดวิชา (Module) หรือ Block course คือเรียนจบทีละวิชา และเวลาการจัดการเรียน การสอนจะเป็นทั้งเต็มเวลา และบางเวลาหรืออาจเรียนวันสุดสัปดาห์ หรือตอนเย็น หรือเรียนได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ด้วยระบบออนไลน์ การจัดการเรียนการสอนจะเป็นแบบผสมผสาน (Blending learning) มากกว่าการสอนด้วยวิธีหรือ ระบบใดระบบหนึ่ง หรือเรียนรู้จาก Mobile learning application เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่ทำงานได้เรียนไปด้วย

ซึ่งจัดได้ทั้งรูปแบบการศึกษาทางไกลและการศึกษาแบบชั้นเรียน โดยการใช้สื่อการเรียนการสอนแบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น ในอนาคตเมื่อการฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วยโดยตรงมีข้อจำกัดในลักษณะต่าง ๆ การฝึกทักษะการพยาบาลในห้องปฏิบัติการพยาบาลเสมือนจริงจึงไม่เป็นแต่เพียงการเตรียมความพร้อมในทักษะพื้นฐาน แต่จะเป็นการฝึกทักษะการพยาบาลอย่างถูกต้อง เป็นระบบ โดยมุ่งหมายให้ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว แม่นยำ นักศึกษามีความมั่นใจก่อนที่จะฝึกปฏิบัติ ในสถานการณ์จริงกับผู้ป่วย และลดระยะเวลาที่ต้องฝึกกับผู้ป่วยโดยตรง

การจัดการศึกษาพยาบาลจะต้องให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในนักศึกษา ทั้งมิติความรู้ ทักษะปฏิบัติ ทักษะศตวรรษที่ 21 ทศนคติ บุคลิกภาพ อุดมการณ์ต่อวิชาชีพ และการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะที่หลากหลาย สามารถเผชิญกับลักษณะการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในสังคมปกติใหม่ ซึ่งจะขยายขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น และไม่จำกัดเฉพาะในโรงพยาบาลเท่านั้น

สภาการพยาบาลเป็นองค์กรวิชาชีพตามกฎหมาย นอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมความประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพแล้ว ยังส่งเสริมการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบหลักสูตร สภาการพยาบาลจึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดนโยบายอย่างมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษา และสถานพยาบาล ผู้ใช้บัณฑิต และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการในสังคมวิถีปกติใหม่ ที่มีความคล่องตัวทางการศึกษา (Education Mobility) ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. วัตถุประสงค์ เพื่อ

- 1) พิจารณาข้อเสนอเชิงนโยบาย (Recommendations) ในการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อผลิตพยาบาลสำหรับระบบสุขภาพในอนาคต และสังคมที่เปลี่ยนแปลง
- 2) พิจารณาร่างหลักสูตรการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในยุคสังคมปกติวิถีใหม่

4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- 1) มีระบบการจัดการศึกษาพยาบาลที่ทันสมัยและสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในสังคมปกติใหม่
- 2) มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาล และเครือข่ายผู้เกี่ยวข้องผนึกพลังปฏิรูปการศึกษาพยาบาล
- 3) มีข้อเสนอเชิงนโยบาย (Policy Recommendations) เพื่อผลิตพยาบาลผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับระบบสุขภาพในอนาคต

5. รูปแบบในการจัดประชุม

5.1 จัดประชุมย่อย 5 ครั้งเพื่อให้ได้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ระหว่าง เดือนตุลาคม 2562 - กรกฎาคม 2563 ในประเด็นดังนี้

- 5.1.1 Transformative Education for Future Nurses
- 5.1.2 Curriculum Design for Future Nurses and Health System
- 5.1.3 Community Engaged Nursing Education
- 5.1.4 Research and Innovation in Nursing Education
- 5.1.5 Accreditation for Institutional Development

5.2 จัดประชุมย่อยครั้งที่ 6 เรื่อง การจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในยุคสังคมปกติวิถีใหม่ วันที่ 16 -17 พฤศจิกายน 2563

5.3 จัดประชุมวิชาการพยาบาลศาสตรศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2564

6. สถานที่

ห้องประชุมราชนครินทร์ ชั้น 4 สภาการพยาบาล

7. ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ 1,000 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถาบันการศึกษา
2. รองคณบดีหรือผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี
3. รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพ
4. ประธานและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
5. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลและผู้รับผิดชอบด้านวิชาการ
6. คณะกรรมการสภาการพยาบาลและที่ปรึกษา
7. คณะกรรมการพยาบาลศาสตร์ศึกษาและเครือข่ายสถาบันการศึกษา
8. คณะกรรมการจัดการประชุมวิชาการฝ่ายต่าง ๆ

8. อัตราค่าลงทะเบียน

- 8.1 ค่าลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม 3,000 บาท

9. การประเมินผล และตัวบ่งชี้ความสำเร็จ

- 9.1 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมประชุม
- 9.2 มีร่างข้อเสนอเชิงนโยบายที่ผ่านการเห็นชอบของสมาชิกที่ประชุม
- 9.3 มีแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตในยุคสังคมนวัตกรรมใหม่ ที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบของสมาชิกที่ประชุม